

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán küldve:
 Egész évre . . . 10 ft — kr.
 Félévre . . . 5 » — »
 Negyedévre . . . 2 » 50 »
 Egy hónapra . . . 1 » — »
 Egyenlőre 4 kr.

lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztésébe (Főúter 1828. sz.)
 barmintva küldendő.

Előfizetési helyben:
 Tegledi K. Lajos könyvkereskedésben
 és a kiadóhivatalban. (Főúter 1828. sz.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ÉS VASARNAI KIVÉTELEVEL.

Hirdetési díj:

Négy hónapra heti sorozat 5 kr. Nagyobb
 terjedelmű és hosszabb hirdetések a ki-
 adószerződés szerinti áron vételnek. Fel-
 díj minden külön bejegyzésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újsónapló ára 30 kr.

Újított közlemények minden példát
 50 krajczár.

Hirdetést felvételnek a szerkesztés-
 ben és kiadóhivatalban. Főúter 1828. sz.
 alatt.

Kéziratok nem adóznak vissza.

Néhány szó városunk iparosaihoz.

Debreczen, okt. 23.

(Sz.) Jól esik látnunk, hogy a gyorsan közeledő ezredéves nemzeti ünnep iránt általános érdeklődés mutatkozik ország-szerte. Nagy örömmel szolgál a nemzetnek, hogy a király is részt vesz a kiállításban s ezt már hivatalosan be is jelentette Lukács miniszternek, akinek megengedte, hogy a királyi műkin. cseket a milléniumi kiállításra elhelyezze.

Szóval: készülődés mindenfelé.

De ugyanezkor sajnos tapasztaljuk, hogy Debreczen városának tekintélyes számu iparosai még alig tettek valamit ez ügyben s oly közönyt nézik az ezredéves kiállításhoz való előkészületeket, mintha nem is a magyar nemzet nemzeti ünnepéhez való készülétekről volna szó.

Nagyon jól ismerjük városunk iparosainak hazafias érzelmeit s éppen ezért távol áll tőlünk, mintha ezen őszinte szavak vádként volnának emelve iparosaink ellen. Mi csupán azért szólalunk fel, hogy iparosaink figyelmét felhívjuk azon körülményre, hogy a nemzeti kiállításban való részvételüket méltán, sőt joggal elvárjuk tőlük. Felakarjuk hívni őket, hogy miután a nemzeti nagy ünnepig terjedő idő elég rövid, már most tegyék meg a szükséges intézkedéseket, hogy a kiállításban Debreczen méltóképen legyen képviselve.

Ez a kiállítás az egész nemzetnek s így Debreczen város iparának haladását is be fogja mutatni magának a magyar nemzetnek és a külföldnek.

Az ezredéves kiállításnak tehát olyanok kell lennie, mely általánosságban és részleteiben a nemzetnek minden téren való haladását tüntesse elő; de ezen általános haladás keretében jelentékeny rész van kijelölve az iparnak és kereskedelemnek, mint olyanoknak, melyek egyik fokmérőjét képezik a nemzet haladása és boldogulásának. Avagy nem általánosan elfogadott nézet-e, hogy csak az az ország lehet boldog, melynek ipara

és kereskedelme virágzik? Igaz, hogy Magyarország földmivelő ország, melynek lakosai inkább földmiveléssel, mint iparral foglalkoznak; de az is igaz, hogy már tisztán a földmivelésből megélni nem lehet és hogy az ipar kiegészítő részét képezi a földmivelésnek, mert amit elő-állít a földmivelés, azt feldolgozza az ipar, forgalomba hozza a kereskedés. És éppen azért a földmivelő országnak, ha boldogulni akar, iparát fejleszteni, azt a lehetőségig tökéletesíteni egyik maga iránt való kötelessége.

Tapasztaljuk, hogy tisztán a földmivelés nem elegendő ahhoz, hogy a nemzet megéljen és boldoguljon. A mai viszonyok oda kényszerítik a nemzetet, hogy a megélhetés és boldogulás minden forrását nyissa meg és aknázza ki. A megélhetés és boldogulás egyik hathatós eszköze pedig az ipar, mely a nép ereinek biztosít kenyeret, befolyással van az általános jólétre s azért, mint ilyen, tök letesítendő.

Szeretjük binni, hogy Debreczen város iparosai teljes igyekezettel azon lesznek, hogy készítményeikkel méltó helyet foglaljanak el azon iparosok között, akik tudnak és akarnak haladni. Ne felejtjük iparosaink, hogy a kiállításban őket örendő elismerés: Debreczen városának is büszkesége leendő. Önmagukért, de városunkért is oda kell tehát törekedniük, hogy az ezredéves, nemzeti kiállításban kellő számmal legyenek képviselve; de a siker megkívánja, hogy már most a munkához lássanak, mert bemutatandó készítményük a nemzet és a külföld bírálatának lesz kitéve.

Nem kételkedünk azon, hogy Debreczen városa a szegényebb sorsu, — ügyes iparostól tölthetőleg segíyezni is fogja.

Gondolkozzanak iparosaink komolyan e kérdés felett, míg idő van rá; mert nagy szegény háromolnék városunkra, ha ipara az ezredéves, nemzeti kiállításban nem volna méltóan képviselve!

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Sajtócenzúra ostrom alatt.

Írta: Hentallor Lajos.

Ruzitska Matyi kiverte pipáját s komolyan kezdett gondolkodni arról, — mivel is tölti meg tulajdonképpen lapjának holnapi számát.

Ruzitska, vagy már a komáromi ostrom ideje alatt Rózsafi Mátás ugyanis a »Komáromi Értesítő» szerkesztője volt. Aprócska, picziny természetű, vörös hajú, szeplős arcú 19—20 éves, kicsiny, mozgékony emberke, aki 1849-ben, midőn a magyar kormány feladta Pestet és Debreczenbe menekült, — indította meg Komáromban az Értesítőt.

Ruzitska Mátás Bécsből, hol mint pázmánista növendék, a barrikádokon harcolt Windischgätz ellen, tért vissza hazájába. Komáromba s ott megismerkedvén Makk József alezredessel, ki a komáromi tüzéség parancsnoka volt, ezzel együtt indították meg a Komáromi Értesítőt. Gyűjtő czikkeivel folyton ébren tartotta a közvéleményt és a legnehezebb napokban igazán jó szolgálatot tett nemcsak Komáromnak, de a nemzetnek is azért, hogy lelkesítő tollal folyton az ellentállásra tüzelte az ostromlottakat.

Akárminő fiatal volt is azonban Ruzitska Mátás, furfangos, vagy mint a magyar ember mondja, sáros esze volt. Mielőtt a lap szerkesztésére vállalkozott, azt kötötte ki, hogy azért, amit lapjában ír, egyedül a nemzeti kormánynak tartozik felelőséggel, a sajtótörvények határain belül.

S a következmények megmutatták, hogy nagyon is igazra volt a reverendából kibujt és polgárrá lett pázmánistának.

Ama bizonyos késő délután ugyanis, midőn pipáját kiverte, — komolyan hozzá akart látni a lapszerkesztéshez, minden előzetes kopogtatás nélkül felnyitk szobájának ajtaját, s beállt hozzá egy honvéd kapitány s meglehetősen udvarias hangon felkéri, legyen szives Guyon tábornok urhoz befáradni a várba.

— Bocsnát kapitány ur, viszonzó a kis Rózsafi mosolyt erőltetve, de ma már semmi esetre sem lehetek oly szerencsés, hogy tiszteletmet tehetnék a tábornok úrnál, különben lapom ma este nem jelenhet meg. Tetszik látni, épp most akartam hozzá fogni a lapszámlához.

— A kapitány ur komoly arcot vágott s szigorú ellentmondást nem tűrő hangon válaszolt:

— Bocsnát uram — nem tetszett jól megérteni.

Nekem parancsom van Guyon tábornoktól, hogy vigyem önt fel hozzá.

— Rózsafi látván, hogy fele sem tréfa a dolognak, letette a kezében levő ollót, vette a kalapját s egész udvariasan mondta:

Mint fogoly, kapitány ur, rendelkezésére állok.

Ezzel elindultak, s felóra mulva Guyon előtt állott a fiatal delipenus.

Guyon barátságos fejbőlintással üdvözölte az Értesítő szerkesztőjét, s a pamlag felé mutatva német nyelven mondá neki:

— Üljön le!

— Rózsafi Matyi leült, Guyon pedig le és fel kezdett sétálni a szobában. — Néhány percnyi járkálás után ő is leült Rózsafi mellé a pamlagra, s így kezdé beszédét:

— Ön lapjában megírtadta egyik főtisztel-
 met; vonja vissza azonnal, amit írt, s azonki-

Nesze semmi! Budapest, okt. 21. A dunántúli ref. egyházkerület mai közgyűlésén Tisza Lajos gr. főgondnok beszédet tartott az egyházpolitikáról. A gróf következőleg szólott: Mint általában tudva van, a kormány meg lévén arról győződve, hogy minden további nyugodt reformmunkának előfeltétele, hogy e kérdések és a különböző hitvallású egyházak jogainak és érdekeinek tekintetbe vetele alapján, a jog, méltányosság és celszerűség követelményei szerint, a felek lehető kölcsönös megnyugtatóásával megoldva legyenek; — meg-
 niakulása óta megszakítás nélkül dolgozik az e végül szükséges törvényhozási intézkedések előkészítésén; hogy a feladat nehéz, azt tudom. Ugy hiszem, nem sok idő választ el attól, hogy a törvényjavaslatok mind együttesen köz-
 tudomásra jutnak. Akkor egymással kombinálva képezhetik megvitatás tárgyát. Addig meddő munka volna a feltevések felett vitakozni. —
 Közgyűlésünkön leghelyesebb lesz ezt a napirendre nem hozni.

BELFÖLD.

A harmadik egyetem kérdése a király előtt. Emlegettek már, hogy Pozsony városa a harmadik egyetem kérdését a király elé akarja vinni. Papay István, a királyi kabinet-iroda főnöke értesítette a pozsonyi polgármestert, Tallert, hogy a király Pozsony városa küldöttségét, a mely a harmadik egyetemnek Pozsonyban való felállítására érkező emlékiratokat akarja átgyújtani, október 30-án külön kihallgatáson fogadja.

A trónörökös Budapesten Ferencz Ferdinánd főherceg Bécsből Budapestre érkezett s rövid ott tartózkodás után Gödöllőre utazott. Ő Felsége a király látogatására. A főherceg Gödöllőn jelentést tett a királynak világgörülű utjáról.

Pável ellentéte. Dr. Vallyi János g. kath. püspök, az eperjesi egyházmegye összes lelkeszeihez rendeletet intézett, melyben felhívja őket, hogy a lelkeszetükhöz tartozó minden egyes tanítónak tanítóképesítő oklevelet, vagy a netaáni póttanfolyamon a magyar nyelv tanítására vonatkozó bizonyítványát 8 nap alatt a kerületi esperességekhez felelősség terhe alatt terjesszék be. Egyuttal jelentést tegyenek arról is, hogy melyik tanítónak nincs képesítő oklevele, továbbá, mely tanító beszél magyarul és mennyire képes tanítani a magyar nyelvet? A kerületi esperesek nov. 10-ig tartoznak a hiteles adatokat beküldeni.

Az egyházpolitikai reformra vonatkozólag legutóbb felmerült ama hír ellenében, mintha a kormány és a főrendiház ellenzéké közt a kötelező polgári házasság behozatala tárgyában alkudozások folynának, azt írják a

vül kövesse is meg. (Und Sie müssen noch öffentlich abbiten).

Rózsafi nyugodtan végig nézte az orosz-
 lán szívű hőst, aztán így felelt:

A kérdéses cikknek, tábornok ur, nem éu, de egy derek tábornok tisz az írójá; különben abban senki sincs megnevezve, csak bizonyos visszaéésekről van szó, melyek a várórség élelmézésé körül jelentkezének nem régebben.

— Itt tehát nem a nebeztelt cikknek visszavonása, — hanem inkább a kérdéses ügynek törvényes megvizsgálása volna helyén.

— Ön tehát nem akarja azt visszavonni s bocsnatot kéri, kiáltá emelt hangon Guyon, akkor kénytelen lesznek önt tizenöt perc mulva föbe lövetni.

Rózsafi Matyi felugrott a divánról s oda állt egészen Guyon orra alá:

— Ez nincs hatalomban a tábornok urnak!

— Majd meglátjuk, kiáltá még emel-
 tebb hangon Guyon s idegesen kezdett cse-
 getni.

A csegetésre az előszobában várakozó Hrabovszky főauditor lépett be, kit Guyon e szavakkal fogadott:

— Örnagy ur! hívjon össze rögtön hadi-
 törvényszéket; ezt az embert tizen-
 öt perc mulva a gyonra kell lövni.

Rózsafi személyesen ismervén Hrabovszky-
 kyt, hozzá ment s pár szót váltva vele, Guyon-
 hoz fordult:

— A tábornok ur angol születésű; s mint ilyen, — lehetetlen, hogy ne legyen bará-
 tája a sajtószabadságnak, vagy legalább tisz-
 teletben ne tartsa a sajtó törvényeket. Lapom a »Komáromi Értesítő», sem az egyik sem a másik ellen nem vétett. De különben is, ön tábornok ur, míg az ostromállapot erejénél fogva polgárt és katonát engedelmességre

Pol. Corr.-nak Budapestről, hogy a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat a kormány által a tiszta szövegében a király által van. Vasary Kólos herceg-
 primás és Schlauch Lőrincz bíbornok is fel-
 terjesztették már ő felségéhez ellenvélemény-
 ket, mely jelenleg az igazságügyminiszternel van, a ki legközelebb terjeszti fel a királyhoz az ellenvéleményekre vonatkozó észrevételeit. Alkudozásról tehát nem lehet szó, hanem csak véleményről és ellenvéleményről. Minden egyéb kombináció alaptalan.

Andrássy Gyula hamvai Sator-
 alja-Ujhely, okt. 21. Andrássy Gyula gr. földi maradványait ma helyezték át az ideiglenes sírból a családi sírboltba.

Az ifju csehek nyilatkozata.

Gregr Ede, az ifju csehek vezére, a kö-
 vetkező érdekes nyilatkozatot tette:

»Vissza akarjuk állítani a cseh király-
 ságot, annak teljes határai között és régi alkotmányának minden attribútumával.

Csehország, Morvaország és Szilezia együtt véve alkotják Venczel koronájának országait; a melyeknek közel 7 millió lakosuk van és 400.000 katonát állítanak ki.

A Habsburg dinasztiahoz hódolattal ragaszkodunk, de a dualizmust megakadályozni, mert nem látjuk benne megvédve Csehország érdekeit.

Nekünk ép úgy, mint a magyaroknak, év-
 százados harcunk volt a németek uralomra
 vagyodásával szemben.

A cseh nép ezért kész élet halál harcra
 folytatni a német elem ellen.

Segítsenek önk minket az osztrákok el-
 leni harcban.

Hü fegyvertársaik leszünk Magyar-
 országnak teljes függetlenségé-
 nek kivívásában. (Köve hitványunk a
 komának! Emlékezzünk vissza a cseh beam-
 terekre, kik rosszabbak voltak az osztrákok-
 nál! Szerk.)

Az önálló Csehország semmiképen sem
 lehet Magyarországára nézve veszélyes. (Ennyi
 igaz! Szerk.)

Soha semmiféle cseh politikus sem se-
 gítheti elő — ugymond — a magyarországi
 szlávok e-eltelges seperatistikus aspirációt.
 (Éddig másként beszéltek! Szerk.) Ennek el-
 lenkezőjét csak a rágalmozó német sajtó
 kürtöli!

KÜLFÖLD.

Olasz-francia háború. Róma, okt.
 20. Mindenféle óriási feltűnést keltenek a fel-
 hivatalos lapok cikkei, a melyek Giolitti

kényszerítet, lapom fölött nem rendelkezhe-
 tik azon oknál fogva, mert én azzal csakis
 az ország központi kormányának tartozom fe-
 lelősséggel.

Azt már szeretném csakugyan látni. Mi-
 vel tudja ezt bizonyítani?

— Egy Kossuth kormányelnöktől vett
 írásbeli felhatalmazással, — mit, ha távoz-
 nom szabad, egy rövid óra mulva felmutat-
 hatok.

A várkapuk már be vannak zárva, önnek
 itt kell maradnia.

— Kuldje tehát kérem az örnagy urat a
 kormánybiztoshoz, kinek iródájában feloldatá-
 som okmányja feltalálható.

Erre néhány percnyi szünet következett
 ezután Guyon hirtelen megállott Hrabovszky
 örnagy előtt, s így szólott:

— Örnagy ur, nyitassa ki ennek az urn-
 nak a várkapukat. Jó éjt!

Ettől kezdve Rózsafi Mátásnak nem volt
 a hatósággal, lapja miatt, kellemetlensége. Mint
 amerikai ezredes és egy plantagó felügyelője
 halt meg néhány hónap előtt New-Yorkban.
 Genialis, nagyessű, rendkívüli emlékező tehet-
 ségű férfi volt, s ami fő, haláláig jó mag-
 yar és hazafi.

Rózsafinak merő ellentéte volt testileg,
 a másik lap, a Komáromi Lapok szerkesztője
 Friebeisz István. Par év előtt még gyakran le-
 hetett látni a keresési uton egy marciaiis
 erős alakot, aki kezét hátrátve, jobbaján
 egy spanyol nádbotot tartott, s lassu, kimért
 léptekkel sétált vas-utezai lakása felé, vagy
 onnan a városba. Ez Rajkay bácsi volt; a vi-
 déki színészek atyamestere. 1849-ben még nem
 praedikátumát Rajkay-t használta, hanem ren-
 des vezeték nevét Friebeisz Istvánként
 a magyar kormány honvédszázadosi ranggal
 historiographnak nevezte ki Komáromba. Ő
 lapjában rendszeresen a kövéleményt képviselte,

al-terítő
 sznak
 oczok
 EGNÉL.

és!

zési forrása

János urak

bejegyzett cég, folytatja.
 és pénzügyi pártfo-
 osabb árakkal a fát szük-

ja az üzlet képességét és
 saját kezelésében vette,
 ségében a lehető leg-

érdemű közönséget minél
 a faarakat még inkább

ktár mellett.

zövetkezet.

miniszterelnök legutóbbi bekés beszéde dacára követelik, hogy Oleszország üzenje meg a háborút Franciaországnak.

Orosz-francia barátkozás. Párisból érkezett távirat jelenti, hogy az orosz tisztek látogatása alkalmával Páris utcáin tolongott a nagy néptömeg, melynek számát felmélőhára becsülik. A horasztó tolongásban sok sebesülés és halálos eset történt.

Ausztria nem bír a csehekkel. Bécs, okt. 21. A cseh állapotok mind nagyobb bajokat okoznak a kormánynak. Most is kudarcot vallott a kabinet azzal, hogy a képviselőháznak az ostromállapot életheleptetéséről szóló jelentést tárgyaló bizottságába olyan egyeneket választottak, a kik közül 14 nem helyesli a kivételes állapotot s az csak 10 tag helyesléssel találkozhat. Ez újabb zavarokra ad okot.

Az orosz császár és a párisi ünnepek. Carnot köztársasági elnök a czartói táviratot kapott, melyben örömet fejezi ki Avelan tengerenagy fényes fogadtatása felett.

Az angol hajóraj Olaszországban. Tarentó, okt. 20. A kora reggeli órák óta a lakosság a csatornához töltött, hogy jelen legyen az angol hajóraj elindulásánál. A parton katonaság és a zenekarokkal kivonult egyletek foglaltak állást. Mialatt az angol hajóraj elindult, az olasz hajórajt ágyulövések váltották. A roppant néptömeg, mely a csatornán, az ablakokon, a házak terraszain egybegyűlt, frenetikus örömrivalgásban tört ki és kendőket lobogtatott, míg az angol tisztek és tengerészek katonásan köszöntek. A lelkesedés leirhatatlan volt. A tömeg aztán a Viktor Emannel korzóra ment és ott maradt, míg a hajóraj eltűnt a láthatárról.

A keresk. és iparkamarától.

I.
A közönség figyelmébe. A kir. államvasutak igazgatósága Budapesten, a f. é. október 4-én megnyitott Gyvács állomás áruforgalmának korlátozására vonatkozó hirdetményét közli. Közlebbi felvilágosítást ad kamaránknak, a hivatalos órák alatt.

II.
Vállalkozók figyelmébe. A cs. és kir. 6. hadtest hadbiztossága Kassán, helyőrségi területén belülvállalando helyi szállítási biztossága végett f. é. november 7-én záruló versenyárgyalást tart Kassán, Miskolcra, Munkács és Besztercebánya állomásain. Közlebbi feltételei és tárgyai a hivatalos órák alatt kamaránknál megtekinthetők.

III.
A közönség figyelmébe. A kir. államvasutak igazgatósága Budapesten, Vinnár állomásnak a gyors és darabáru teherforgalomra való megnyitása tárgyában kiadott hirdetményét közli. Közlebbi felvilágosítással a hivatalos órák alatt kamaránknál szolgál. A debreczeni kereskedelmi és iparkamara.

Határidő-naptár.

Találkozó szerdán és szombaton a Goneygyerület Otthonában.
Sétahangverseny a Margit-fürdőben minden vasárnap d u.
Nov 1. Egyházközségi közgyűlés kezdete.

s midőn a világios fejezetével után megkezdődtek a komáromi várparancsnokság és az ostromló sereg vezetői közt az alkudozások, akkor Friebeisz lapjában gyakran a legerélyesebb n kikelt a várnak könnyelmű feladása ellen.

S midőn Klapka és Újházy a szeptember 2-iki hirdetményt közle tették, melyben tudtára adják a polgárságnak, hogy a fejezetüket letelvé, a harcra újra megkezdődtek, ekkor Komárom összes lakossága tombolt örömmel.

Örömeiket természetesen is kiakarván fejezni elhatározták, hogy Klapkának faklyás zenét adnak. Szóközeli Friebeisz Istvánt kérte fel a polgárság.

Klapka azonban megjedván a halástól tartott attól is, hogy a demonstráció a további egyezkedéseknek elejét venné, a tisztelekre rendezendő faklyás-zenét betiltotta.

De ezzel még nem érte be. Felt attól is, hogy nyilvános helyen politizáljat a közönség, s a kormányosság eljárását illetően jobban bírálgatja. És ezért szeptember 3-án reggel a következő rendeletet ragasztatta ki a város és vár falaira:

Rendelet.

Tapasztaltam, hogy a haditanács végzése nyilvános helyeken mint közbeszéd tárgya, egyesek által taglalattva, bíráltatnak; — a haditanács végzéseit, mint a legfőbb hatalom kifolyásának elhatározását megváltozhatatlannak tartván; senkit jogosítva nem akarok tudni arra, hogy a felett jóváhagyását vagy rosszálását kimondja; — rendelem ennek fogva, hogy ezek bírálgatásától, rosszálásától, vagy igazításokra leendő felhasználásától mindenki óvakodjék; mert ünneppélyesen és komolyan kimondom, most és mindenkorra, hogy

Ujdonságok.

* Irányi Dániel menekítése. Érdekes adatokat közöl Irányi Dániel egy rokona a meghalt pártvezetők a szabadságharc után való meneküléséről. Irányi Dániel 1850. őszén kocsisnak öltözve indult el Gömörmegegyéből Gallik Dénes földbirtokoshoz, a kinek birtokán hónapokig mint szénégető szerepelt. Édes anyja ugyanakkor kocsis ment el a fővárosba, hogy ott a megállapított helyen áruval találkozzék és a továbbmeneküléshez szükséges okmányokkal ellássa. Magával vitte vejét is, Materny Lajost. Irányi Dániel szerencsésen át is jutott Pesten, de sógorának egyszerre nyoma veszett és csak az anyósra tudta hgyan. Materny felütnően hasonlított a vele egykoru Irányihoz. A folytonosan leelkedő kékélfogtak és mert sok, Irányi nevére szóló okmányt és levelet találtak nála, minden további vizsgálat nélkül sőt a helyett kivégezték. Anyósja ott volt az Ujpesti úton a kivegesen, de ezt egészen haláláig titkolta családja előtt. Utolsó óráiban mondogatta csak meg, hogy ő tudja, mi történt Maternyvel. A rettenete látvány külföldben annyira hatott a gyenge asszonyra, hogy rögtön tavozott Pestről és az egész uton anyjára zokogott, hogy a kocsis vízzel, borral élesztette. A nagy igazgatóság folytán Szepes megye határain szélhűdés érte. A katasztrófa után meg egy évig élt és csak az a keves öröme volt, hogy fia megmenekült, bár a menekülése a veje életébe került.

* Debreczeni küldöttség Nagyváradon. A városi tanács állította össze azt a küldöttséget, mely Debreczen város közönségét Beüthy László Biharvármegye és Nagyvárad város új főispánjának okt. 25-én vegbeendő fennépelyes beiktatásán képviselni fogja. E küldöttség Abraham László t. főügyész vezetésével Körner Adolf tanácsnok, Vecsey Imre jejjző, Nemes Kálmán és Szabó Kálmán bizottsági tagok. — Hajdúvármegye törvényhatósága a Beüthy László főispán beiktatási ünnepélyen Rusó Gyula kir. tanácsos által, Szőlőssy János t. főügyész és Veszpremy Zoltán t. főjegyző által képviseltet magat.

* Hajdúmegye a minisztereknél. Hajdúmegye nádudvari járásának egy nagyobb küldöttsége jött e hónap 19-ik és 20-ik napján gróf Csaky Albin, Sztágyi Dezső és Hieronymi Károly minisztereknél azzal a kéréssel, hogy Hajdúmegye legutóbbi közgyűlésének az igazságszolgáltatási és közigazgatási székhez helyek elhelyezése tárgyában a kerületre szerelmes határozatait a kormány semmisítse meg. A miniszterek megígérték a Venczei Mihály kir. uradalmi felügyelő, Papp Elek országgyűlési képviselő és Eros Lajos református lelkész által vezetett küldöttségnek, hogy a szerelmesnek mondott határozatot a kormány igazságszolg. fogja elbírálni.

A főiskolai gyorsíróegylet folyó hó 21-én, szombaton alakult meg. — Tiszteviselőkké lettek: elnök: Balthazar Dezső 4 tk; főjegyző: Veress István 2 tk. Aljegyző: Kiss Pál 1 tk. Pénztárnok: Medgyesi Károly 2 tk. Könyvtárnok: Szarka Károly 3 tk; vál. tagok a theol. akadémia részéről: Kovács Sándor 4 tk; Sipoš Károly 3 tk; a jogakadémia részéről: Szűts Miklós 2 tk; Ujlaki Hugo 2 tk; a tanítóképződe részéről: Fekete Matyás 4 tk; Csóka Lajos 4 tk; a gimnázium részéről: Balogh Béla 8 o.; Pólyi Sándor 8 o. A haladó tanfolyamának vezetői: Medgyesi Károly 2 tk.

legyen az polgári vagy katonai egyéniség, külsőbbség nélkül, ilyenemű véteket, haditörvényesek elébe állítottam minden kegyelem nélkül elítéltettem.

Klapka, tábornok.

Friebeisz Istvánnak a vére, erre az önkényes és szigorú eljárásra felpézdült s elhatározta magában, hogy egy csapással véget fog vetni a várkormányosság összes egyezkedési kísérleteinek.

Fogta tehát magát és véresszájü förméventy irt a Komáromi Lapok-ban Klapka ellen, melyben a többek közt felhívja a közönség figyelmét a haditörvények azon pontjára, mely megengedi, hogy ha a várparancsnok áruházi hajlamokat mutatna, megfosztható állásától és helyét a rangban legidősebb törzstiszt foglalja el.

Ennek a cikknek a szeptember 7-iki számban kellett volna megjelenni. A lap azonban, megjelenése előtt, — mint ostromállapot s ujjában katonai hadgyakorlatok idején is — cenzura alá került, az Klapkának kezei közé jutott s ó a lapot rögtön betiltván, a szerkesztő-százados elfogatására egy század katonaságot rendelvén ki, Friebeiszit magához kísértette.

Enyhítő körülményül egyéb nem volt felhozható, mint az, hogy a cikk még nem jelent meg. — A polgárság és közvélemény azonban Friebeisz partján lévő, Klapka vele szemben nem mert rövid uton, — haditörvényeszkileg elbánni, hanem haza küldte lakására s a kirendelt század katonasággal ott őriztette.

A katonaság Friebeisz lakása előtt ültött tábornok, s oda senkit se be, se onnan senkit nem bocsátott ki. A kedélyek azonban igaztaltabbá valván, többen Friebeisz érdekében

Veress István 2 tk. a kezdők tanfolyamának vezetői: Medgyesi Károly 2 tk, Szűts Miklós 2 tk, Kiss 1 tk a gyakorló tanfolyam vezetői: Veress István 2 tk. Az egyetem ezen iskolai éven 117 tagja van.

* Gyűjtés II. Rákóczi Ferenc szobrára. Beregvármegye közgyűlése, Beregszász város indítványára, nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy II. Rákóczi Ferencnek Beregszászon feleltendő erecszobrara országos gyűjtést indít. E végből a törvényhatóságokat hasonló mozgalom megkezdésére kéri fel, maga a törvényhatóság pedig az adakozási ívet ezer forinttal nyitja meg.

* A Károlyi-kastély. Nagy-károlyi levelezők arról értesít, hogy ott a régi gróf Károlyi-kastély főépületének helyére gróf Károlyi István remek kastélyt épített. Az épület, melynek tervezetét Meining, fővárosi építész készítette, hir szerint egy milliónál többbe fog kerülni. Az alapmunkálatokat már megkezdették.

* Ki az ámitó? Egy kormánypárti, egy nemzetpárti és egy függetlenségi utazott a napokban együtt a vasuton és élénk tárgyaltak a közszeghi királyi választ.

— Ki hát az ámitó? — szól nagy mérgesen a függetlenségi.

— Ti, — mondja a mameluk — mert ti olyanokat mondtok a népek, amit magatok sem hisztek.

— Igen ti — vag vissza amaz — akik félrevezetitek a koronát.

— Lássátok — szól közbe a nemzeti — mi nem ámitunk senkit.

— Nem ám — mondja rá a másik kettő egyszerre — csak magokat!

* Hogyan fejték meg a zongorát? Ez a legújabb ratóti adoma. A plébanos verandájának ajtajából be lehetett látni az ebédőbe, épp a zongorára. — A ratótiak természetesen meg-megkérdézték a háziosleléstől, hogy:

— Mi az a izé?

— És így megtudták a nevét.

Történt pedig, hogy a minap defetáczió járult a plébanoshoz.

Egy darabig ott áldogáltak a verandán és be-be-pislogtak az ablakon, míg megérkezett a plébanos a miséről.

Ez idő alatt a szakácsné a reggelit készítvén, falusi észszel a zongorára tette tejt, az ott feldöit, hát a szakácsné a billentyűkről törülgette össze és csorgatta egy bögrébe.

Persze az atyafiak csak ezt az utóbbi cselekedetet látták.

Es ugyancsak bámultak rajta.

Mikor a plébanos hazaérkezik a miséről, először is szilviorómet szőlője a szakácsné.

— Nincs a konyhában, — mondják az atyafiak.

— Hát hol van?

— Odabenn van, — felol a bíró a hüvelykujjával a szoba felé intve, — fejt a zongorán.

* Tánczosok veszedelme. Nagy baj lenne, ha nálunk is követnék annak a fiatal hölgynek a példáját, a kinek esetéről, a szó szoros értelmében esetéről, Newarkból a követezőket írják: Newark egyik táncmulatságán a város egyik szép leánya elutott és lábát törte. Az egészen a tánczos ügyetlensége volt az oka. A szerencsétlenül járt leány a newarki bíróságnál kártérítési pört indított tánczos ellen, és meglehetősen nagy összeget követelt tőle. A bíróság még nem ítélt, de az ítélet elé egész Anglia tánczosvilága nagy érdeklődéssel néz, mert ez az ítélet a nagy precedensek egyikevé válna, a melyek tudvalevőleg nálunk sem ritkák s ha egyszer

közbe vetették magukat Klapkánál, mirő e a szerkesztő huszonegy órai szobáristom után szabadon bocsátotta.

A Komáromi Lapok legközelebbi száma csak szeptember 6-an jelent meg újra. Ebben van a szerkesztő atyafi nyilatkozata:

»Nyilatkozat.

A legközelebb lefolyt három nap története megfiosztott a lehető égtől, hogy tollamat használhassam. — Ez okozta, hogy három nap mult el, s a Komáromi Lapok nem jelent meg.

Am fátvót a multakra.

A körülmények változtak.

En újra megragadtam az alkalmat írhatni, esküvén az egy ő ő istenne, hogy csak addig fogok e pályán haladni, míg dolgozatom, valamint egész életemben, ugy ezentul is, az irodalmi önállóság jellegét viselhetik maguk, — s míg imádott hazám javára működhetem.

Ennyi mondani valóm volt.

Több nincs.

Isten önökkel!

Kelt Komáromban, szept. 5. 1894.

Friebeisz István.

Magában a cikkben szent fogadást tesz, hogy miután a kapituláció pontjai el nem fogadtattak, kötelességének ismeri a várkormányt megszerezni feladatában elősegíteni s ellenőrizni, hogy semmi olyan ne történjen, ami a nemzetre a gyalázat belyegést szülhetné.

— Komárom egész ostroma alatt nem volt az ottani két lapnak ennél több baja a sajtó-cenzurával. Pedig néha ugyancsak esik-lándós dolgokat írtak s még hozzá éles, kiméletlen hangon. De akkor még tiszteletben tartotta a felsőbbség is a törvényeket!

a kártérítés elve diadalmaskodni kezd, nem áll meg a törött lábak fájdalomdjánál, hanem az eléptett ruhák, letéptett szalagok, a tönkre tett frizurák és elmaradt partiek okozta károk megtérítésére is kiterjed. Pedig a tánczosok ma is már nehezen szerezhetők meg, mennyi gond szakad még akkor a bálbizottságokra!

* Elhunyt törvényszéki bíró. Mészáros József nyugalmazott törvényszéki bíró, ki korábban az ügyvédi pályán működött, f. hó 22-én elhunyt. A meghaldogult egyike volt a legképzettebb és leglelküimeretesebb bíróknak, — ki bírói működése mellett mint városi bizottsági tag és mint presbyter tevékeny részt vett a debreczeni közügyekben. A köztisztviselőben álló aggyastván elhunyt városzerte őszinte részvétet keltett s a városban a kir. törvényszék épületén és a presbyterium házában gyászlobogók jelzik a nagy veszteséget. A debreczeni törvényszék bírói kara — az elhunyt kartárs koporsójára díszes koszorút helyez s testületileg vesz részt a temetésben. A halál-esetről vették a következő gyászjelentést: A fájdalom lesújtó érzésével tudatjuk a gyöngéd férj, legjobb apa: Mészáros József f. hó 22-én hajnali 3 órákor, élete 70-ik évében történt csendes elhunytát. A boldogult földi részei f. hó 24-én d. é. 10 órákor a kismester-utcai 1111. sorszámu háznál tartandó rövid ima után a Kossuth-utcai sírkertben helyezték örök nyugalomra. Áldás legyen emlékezetén! Béke honoljon porai felett! Debreczen, 1893. október hó 22-én. A meghaldogult özvegye: Elekes Apollónia. Gyermekei: Mészáros Kálmán, Mészáros Erzsébet, Mészáros Anna, Mészáros Margit férj Magoss Györgyné, Mészáros Apollónia férj, Szabó Lajosné, Mészáros Irén. Vejei: Dr. Magoss György, Szabó Lajos. A temetést Fodor József temetkezési intézete rendezi.

* Posta és távirati tanfolyam. A n-arádai igazgatóság kerületéhez tartozó Bekés Csaba-i posta és távirati hivatalnál f. é. december hó 1-én 6-hónapra terjedő posta és távirati segédsztú tanfolyam fog berendezetlni. Ezen tanfolyamot végzetek a posta és táviratnál a XI. fizetési osztályban 500 frttól 700 frttig emelendő fizetéssel és az 1893. IV. t. cz. által megállapított lakpénzzel fognak a kezeslenség alkalmaztatni; halgatókúul fölvetetnek első sorban az 1873. évi II. t. cz. 5. §-a értelmében kisebb hivatalokai alkalmazásra igazolvánnyal bíró ügyjogosult altsztek másodsorban a postamesteri vagy kiadói minőségben szolgált oly férfiak, kik gimnáziumi, realskolai, a polgári iskola negyedik osztályát, vagy ezekkel egyenrangú más iskolák megfelelő osztályait és katonáknál, kik a kezelő altszti, iskolát vgeztek, végre ugyanezen minősítéssel bíró más férfi jelentkezők. A felvételre megkivánlatnak annak igazolása, hogy az illető 18 életpévet betöltötte, de még harminczöt évet nem haladott túl, magyar allampolgár, a magyar nyelve szóban és írásban tökéletesen bírja, felelhetlen előéletű, s hogy posta és távirati szolgálatra alkalmas, mely körülmény közhatalossági orvosi bizonyítvánnyal igazolando. A tanfolyam halgatói a kisebb hivatalokai allásra igazolvánnyal bíró katonai altsztek kivételével, beiratás és tandíj fejében 10 fiz forintot fizetnek. Sajátkezűleg írott orvosi, születési, erkölcsi, iskolai bizonyítványokkal felszerelt kérvények f. é. november 15-ig és pedig a közszolgálatban állók rendes előjárásúok utján a közszolgálatban nem levők atai pedig az illető főispán vagy polgarmester útján a nagyváradai igazgatósághoz czíuzve adandók be. Debreczen 1893. okt. 21-én. Cs. a t h Zsigmond p. t. felügyelő.

* A Hortobágy zár alatt. A kir. földmivélsügyi miniszter elrendelte, hogy miután a takonykór a Hortobágyon levő lovak között járványosan fellépett, intézkedjék a hatóság, hogy az ott tartózkodó lovak ne szállíttassanak el, azok egymással ne érintkezzenek, sőt még a Hortobágyon keresztül ló-szekérrel se lehessen járni. E tilalom 60 napra, tehát decz. 21-ig terjed ki.

* Hirtelen halál. Varjas István kis csapó-utcai 3084 számú lakosnál lakó Mihaczo János, ki 25 éves és görög kath. vallásu, szombaton este hirtelen elhalt. A megjelölt boncolás nem zárván ki büntény elkövetését, a hirtelen elhalt ember ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot.

* Kinevezések. Az igazságügyminiszter Rád u Aur el vingai járásbírósi aljegyzőt a debreczeni törvényszékhez jejjzővé; a földmivélsügyi miniszter Orosz s Sándort a debreczeni gazdasági tanítótetthez házmesterré nevezte ki.

* A debreczeni egyetem. A beregszászi ev. ref. egyház presbyteriuma a debreczeni egyetemre 500 koronát szavazott meg, ezen kívül a gyűjtést az egyháztagok közt is megindította.

* Téli legelő. A téli legeltetés már kezdetét vette a Hortobágyon. Azok a gazdák kiknek birka a nyáron is kin legelték, egy birka után 8 krt fizetnek, míg akik juhajkat csak téli legeltetésre hajtadják ki, darabjárt 15 krt fizetnek.

* Nevelő kerestetik vidékre, előkelő uri házhoz, kis gyermekek mellé, igen előnyös feltételek mellett. Végzett hittanhalgatók, vagy végzett tanító-képezdesek, elnyben

részesülnek. Bőve szerkesztésére szívesen fogadjuk.

Hegedű. tanítására ajánljuk ki már ezen a fészertt megának sz. — Ha egy hársz: az esetben nyos feltételek me

(Komáromi M.)

Szinigzagati segitendő (amár rivó, mert hiszen kesű, a ki ellen hct tenni), már kezdte a jelesbbl tetését s a sort a népszínház kotta meg.

Szombaton rasi-becsület. Szég nagy várakozás várakozása teljes Komáromi Mariss asszonyal s megiskola. Tünetem s esengo hangjáv ezüst harang zánk. Semmi erz lehellet-szerű köny Játékában pedig zönség nem is vgyakran megtaps gyok tapsvihar mint az előadás fonale teljes szemel, szajárultak ahoz, teljes legyen.

A többi szá

A Paraszt rövid arra, hogy »Barátság» a vigjáték előzte a latot a boho szorban Tiszai ki nemcsak gon igen jeles színész színvonalon állni, ha minél gyári (Meredith) mosták; K ré m e r e z s z o k n i a r o l a d o z a s r o l . B o g t u i t e b e s b e s z e d t é r t h e t e l e n e k k é a j a n l j u k , h o g y b e k e l , h i s z e n k i r t h o l a f e h e r f e s t e t .

A páholyok azonban szépen czeni közönséget, se a felemelészi az igazgatás mellett és hárszúri garas, min

Tegnap vendék-feltelepít operette adatos számu közönséghazban. De megzsufolt házat. E kacajától vizshatitúnó játéka segeben tartotta.

Mi magunk moly, szentletünk — közönsé a gyönyörködő czagokkal.

Komárom szerepét játszógot, játékaba az közönség alig szopránját mit érvényesítette dalközásba egy kibivasok és minden felvona Nepszinimben Mariskát, de a hgy mf 6 h sejjük.

Komárom z s o t (Csösz) eseret. A Tisza játéka igen ügy szinigazató, bi bi direktorok.

Nem kev Sugar Ararekne (udva az est folyamán Stoll de jó felfogású csak megerősít telvonásban új kelt, mely-tenc élénk, modzularisták éppen

Gyalv gadható alakit vrt. Ellenben Andorfi (

KARDOS LÁSZLÓNÁL

KOSSUTH-UTCZA.

Férfi, női és gyermek fehérművek

Trefás-rajzu gyermek zsebkendők.

Finom női és uri batistkendők.

Legjobb faj harisnyák.

Legszébb francia ruha-flanellek.

Elegáns koci-pokrócok.

Legjobb faj flanelle takarók.

(444.)

III.

ELŐLEGEK

minden sorsjegyre, értékpapírok legelősebben.

Átvesszünk továbbá

teljes sorsjegyeket melyek felszámolásban visszaválthatók. Váltózetel Werner & Co., 39 Wien L. verlag Wippl-str.

Helyben vagy vidéken elzalogosított papírok általunk átvételnek és a megfelelő fölösleg kiütetnek. (464.)

179.

Az „István” gőzmalom társulat GYÁRTMÁNYAINAK ARJEGYZÉKE

Az 1887. április hó 18-án Budapesten tartott általános magyar malom-gyűlésen megállapított s 1887. évi június 1-én életbe léptetett eladási, fizetési és szállítási módozatokra vonatkozó egyezmények szerint.

ITT HELYBEN KÖTELEZETTSÉG NÉLKÜL

Készpénzfizetés mellett, zsákkal együtt:

A Asztali dara nagyszemű	150	15.-
B Szinte " aprószemű	14.40	14.40
Királyliszt	13.60	13.60
1. Lángliszt kivonat	12.80	12.80
2. Elsőrendű zsemlye liszt	12.-	12.-
3. Zsemlye liszt	11.20	11.20
4. Elsőrendű kenyér liszt	10.80	10.80
5. Közép kenyér liszt	9.80	9.80
6. Kenyér liszt	7.60	7.60
7. Barna kenyér liszt	6.-	6.-
8. Takarmány liszt	4.60	4.60
11. Finom korpa zsákkal	4.40	4.40
12. Durva korpa zsákkal	4.40	4.40
12. Csirke buza zsák nélkül	4.20	4.20
12. Csirke buza zsák nélkül	4.-	4.-

A zsákok súlytartalma, teljsúlyt tiszta súlynak véve.

A B 0-6 számig 85 kilogramm.

7. és 8. szám 70 "

11. és 12. szám 50 "

Debreczen, 1893. okt. 14. (1)

JUTÁNYOS szabott áron

kaphatók

SZABÓ LAJOS FIAI

CZÉGNÉL:

divatos női ruhászövetek

Francia flanellek, Kasán, Moldon

legujabb flanel

selyem és bársony

BLUZOK

színes és fekete selymek

MOSÓ VELEZEK

TÉLIHIMALÁY KENDŐK

selyem- és harasztkendők

Gyermek-ruhácskák, felöltők

normal-gyapju- és pamut

ALSÓ INGEK

UJJASOK és NADRÁGOK

Téli harisnyák, keztük

Az idén szép raktárt tartunk

BRASSÓI és GÁCSI

posztókban

Tricot, peruvien és Doskinokban.

Kávéház megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására juttatni, hogy

Kossuth-u. a polgármester ur házában

az „Erzsébet” című kávéházat

megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelően, egészen újonnan átalakítva

a Magyar testvérek kedvelt zenekara közreműködése mellett

a MAI NAPON ünnepélyesen megnyitom,

mely alkalommal kérem a nagyérdemű közönséget, hogy tömeges megjelenésükkel meg-

isztelnak sziveskedjenek.

Jó és tisztán kezelt kávéházi italok és valódi legjobb minőségű borok állnak

a n. é. közönség rendelkezésére és pontos kiszolgáltatásról gondoskodva van.

A nagyérdemű közönség becses pártfogásába ajánlva magát, mely tisztelettel

Pásztor Ede kávé.

(471.)

Magyar biztosítási iroda

BUDAPEST, Deák Ferencz-utca 21. szám.

Van szerencsénk a n. é. közönséget tisztelettel értesíteni, hogy irodánkat megnyitottuk. Hivatásunk leszen a nagy közönségnek biztosítási ügyeiben, sérelmeiben támogatólag eljárni é. p.

1. A biztosító közönséget peres esetekben szakértőiak támogatása mellett kiváló jogászokkal képviseltetni.
2. Kár esetén (tűz- és jégkárnál) kiváló szakértővel helyettesítettni a kárvallott felet a kár megállapításánál.
3. Felülvizsgálni betérjesztendő bevallásokat és kiállított kötvényeket.
4. Lelkiismeretes és pontos tanácsal, utbaigazítással, információval szolgálni a hozzánk fordult feleknek a biztosítási intézmény minden ágazatában.
5. Elfogadunk biztosítási ajánlatokat tűz, jég, baleset ellen és az ember életére, tetszésszerű intézet részére és ezeket a legszigorubb pontossággal eszközöljük.
6. Kiadjuk a „Biztosítási Értesítő”-t, melynek előfizetői ingyen kapnak bármilyen, a biztosítás terén előfordulható ügyekre információt.

Prospektusok és díjtablázatok bérmentve és ingyen.

(460.)

SZÖNVEGEK

függönyök, ágy- és asztal-terítők

bütorszövetek és viaszkos-vásznak

takarók sé lópokrócok

SZABÓ LAJOS FIAI CZÉGNEL.

443. a)

Előfizetési ár
helyben, vagy postán
Egész évre . . . . .
Félévre . . . . .
Negyedévre . . . . .
Egy hóra . . . . .
Egyes szám . . . . .

lap szellemi tartalmát
amenny a szerkesztőségbe
bérmentve küldés

Előfizethetnél ha
Földgáz K. Lajos Könyvtár
és a kiadóhivatalban (Debreczen)

Nel

(E.) Erősen
szomszédban: az

Megrendült

mányzás alapja

pártválságok a

zeten is, hogy

mivel dugja be

Az ifju

szemben megk

módot alkalmaz

és környékén

Megrendszabály

tőszabadságot.

Igen termé

minden erőszak

megbosszulta m

A csehek

lamentni harczot

gődött most az

zéki párt is s

Taaffe-kabinet

nek bizonyult

Taaffe gró

formjával vélt

Ugy áll

reformjavaslat

csegtető a kor

Taaffe gr

igénybe akarja

rathot — A k

adta hozzá a

Amint ez

kormány hely

bonyolult, han

válságos.

Egyelőre

válságról beszé

ban, hogy áltá

szervárság lesz

Minden je

a képviselőhá

lasztások meg

helyzetét nem

nem fog tartós

A válság

szomszédban

sabbknak: eg

lamentni válság

A „DEBR

GÖL

Se tav

Térdig

Mégis

Ehol itt

S szem

Le se

Merről

Ravasz

Körben

Kelep-k

Semmit

Valami

Semmit

A ma

S lám

S oda

Az édes

Anyján

Köves kicsi

Beh sok győtr

A mennyit az

Nem jogok tá

Azért is hát,

Megtartlak m

Ki nem adok

Ha csak a jó